

Szent István Római Katolikus Általános Iskola – Pápa
Pápa, 2024. január 25., Nagy László táblaavató
Kovács Krisztina iskolaigazgató avatóbeszéde

Tisztelt Egybegyűlteket, Kedves Vendégeink!

Iszkázi lányként nekem különösen kedves ez az alkalom. Pedagógusként, intézményvezetőként, iszkáziként büszkén vallom, hogy a földim volt Nagy László. Mivel sokat járt haza, és sokszor ellátogatott az iskolába is, elmondhatom, hogy kislányként személyesen is találkoztam vele. Abban a szerencsés helyzetben voltam, hogy néhai férjem bolgár származása miatt rendszeresen jártunk Bulgáriába, és ott, egy látogatás során megtapasztalhattam Szmoljan városában az ő kultuszát, mai napig élő tiszteletét.

Egy év múlva, 2025-ben lesz Nagy László költő születésének 100. évfordulója.

Nagy László (1925. július 17. – 1978. január 30.) Kossuth-díjas költő, műfordító, grafikus a Pápához közeli Iszkázon született, a pápai Római Katolikus Polgári Fiúiskolai diákja volt.

Mi a Nagy László-centenárium előfutáraként, az arra való méltó felkészülésként avatjuk fel ma ezt a portréplakettel díszített emléktáblát.

Idén éppen 100 esztendeje alapították a néhai pápai Római Katolikus Polgári Fiúiskolát, amely nem a mi intézményünk elődje volt, nem ebben az épületben működött. Azonban a mi mostani iskolánk, a pápai Szent István Római Katolikus Általános Iskola – jelenleg egyedüli római katolikus egyházi iskola a városban – szellemi jogutódként tekint az egykori Római Katolikus Polgári Fiúiskolára, melyet később Államilag Segélyezett Római Katolikus Polgári Fiúiskolának neveztek. Nagy László 1938 és 1941 között volt a tanulója.

Ezzel a táblával kívánunk büszkén emlékezni és emlékeztetni mindenkit e falak között a valamikori Római Katolikus Polgári Fiúiskolára és Nagy László költőre.

Pápán a római katolikus oktatás méltó folytatója és a hajdani római katolikus iskolák emlékének méltó őrzője a mi iskolánk. Ezért joggal lehet Nagy Lászlónak, a hajdani római katolikus polgári híressé vált tanulójának, hazánk jeles irodalmi, művészeti személyiségnek ebben az intézményben is egy emlékjele.

Röviden az egy évszázada létrejött Római Katolikus Polgári Fiúiskoláról:

A polgári iskolákba az elemi népiskola 4 osztályának elvégzése után iratkozhattak be a tanulók. A polgári iskolák a gimnáziumoknál gyakorlatiasabb képzést nyújtottak. A pápai katolikus fiúpolgári története szerzteágazó, több szádra nyúlik vissza. A Római Katolikus Polgári Fiúiskolát magánpolgáriként alapították 1924-ben a Zimmermann János utcában. Ma a Szent Anna Római Katolikus Óvoda működik az épületben. A magánpolgári rövidesen katolikus polgárivá alakult. 1929-ben összevonták az izraelita polgárral. Pápán az Izraelita Polgári Fiúiskolát a népes izraelita elemi iskola épületében hozták létre, az épület jelentős bővítésével. Az izraelita fiúpolgári 1899-től 1929-ig működött az Eötvös József utcában. Azonban az izraelita polgári és a katolikus polgári is kis létszámú volt, ezért 1929-ben összevonták őket. Ennek idén 95 éve!

Az egyesített iskola katolikus polgáriként működött tovább a katolikus polgári épületében, a Zimmermann utcában. Neve Államilag Segélyezett Római Katolikus Polgári Fiúiskola lett. Népszerű, nagy létszámú iskolává vált neves, egyesített tanári karral. Párhuzamos, vegyes vallású osztályokat hoztak létre, a felnőtteknek esti iskolát működtettek, délelőtt és délután is tanítottak. Ebbe az intézménybe, a Zimmermann utcai falak közé járt Nagy László 1938 és 1941 között. 1945 szeptemberétől kezdve fokozatosan megindult az általános iskolák kialakítása. A népiskolák első osztálya helyett az általános iskola első osztályának anyagát tanították. A polgári iskolák első osztálya helyett az általános iskola ötödik osztályának tanterve lépett életbe. 1948 szeptemberében az államosítással az egyházi iskolák többsége megszűnt. Megszűnt a Római Katolikus Polgári Fiúiskola is, és a mi iskolánk elődje, a Római Katolikus Fiú Népiskola is. Vallási felekezetek helyett területi elven szervezték meg az iskolai oktatást. A Római Katolikus Polgári Fiúiskola története 1924-től 1948-ig tartott. Jogutódja a II. számú Állami Általános Fiúiskola lett.

Köszönetet szeretnék mondani a pápai Petőfi Városbarát Egylet (PVE) kezdeményezéséért, adományozásáért. Köszönet Kerecsényi Zoltánnak, iskolánk öregdiákjának / kollégánknak Nagy László bronzplakettjéért. Az ő magángyűjteményéből való a táblát díszítő műalkotás, mely a 2020-ban elhunyt Domonkos Béla (1934–2020), a Magyar Köztársasági Érdemrend kiskeresztjének birtokosa, Magyar Örökség Díjas szobrászművész alkotása. Köszönetet mondok Pákozdi Ervin kőfaragómester úrnak nagylelkű, támogató segítségéért, a tábla kivitelezéséért.

Végezetül mit is kérhetnék? Hogy Nagy László számomra legkedvesebb versével hadd fejezzem be a mondandómat:

*Adjon az Isten
szerencsét,
szerelmet, forró
kemencét,
üres vékamba
gabonát,
árva kezembe
parolát,
lámpámba lángot,
ne kelljen
korán az ágyra
hevernem,
kérdésre választ
ő küldjön,
hogy hitem széjjel
ne düljön,
adjon az Isten
fényeket,
temető helyett
életet –
nekem a kérés
nagy szégyen,
adjon úgyis, ha
nem kérem.*